

лежить в основі STEAM-освіти, з використанням елементів гейміфікації, проєктної методики, проблемного навчання [4].

Для впровадження в освітній процес зазначених інноваційних педагогічних трендів і методів доцільно сформувавши у викладачів навички використання цифрових інструментів. Штучний інтелект вже міцно облаштувався в індустрії електронного навчання. Персоналізація, рекомендації щодо ресурсів, чатботи, автоматична оцінка та прогнозна аналітика успішності – це лише деякі з областей застосування. Загалом індустрію електронного навчання найближчими десятиліттями чекає помітне зростання.

Список використаної літератури

1. Беспарточна О. І., Поясок Т. Б. Організація педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу в комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі закладу вищої освіти. Інформаційні технології та засоби навчання, 2018, Том 67, № 5. – Київ, С. 199-212.

2. Електронний ресурс: <https://investory.news/e-learning-novi-trendi-u-galuzi-elektronного-navchannya-na-shho-chekati/>

3. Електронний ресурс: <https://www.pedrada.com.ua/article/3016-naypopulyarnsh-osvtyansk-trendi-2022>

4. Електронний ресурс: <https://mind.ua/openmind/20234614-urok-innovacij-na-yaki-trendi-v-osviti-varto-ochikuvati-u-2022-roci>

Білоусова Наталія Анатоліївна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри прикладної медицини
Університету економіки і права «КРОК»

ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ОЦІНКИ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Контент-аналіз наукової категорії «дидактика» показав, що вітчизняні вчені не мають єдиного підходу до визначення її суті, розглядають дидактику як: галузь педагогіки; педагогічну теорію і навчання; галузь наукового знання; теорія освіти і навчання; особливий педагогічний спосіб теоретичного розуміння світу. Водночас, характеризуючи цей феномен, вони найчастіше користуються науковими категоріями «освіта» і «навчання» та вказують на їхній взаємозв'язок.

У ході дослідження нами з'ясовано, що термін «засади» відносно найважливіших категорій педагогіки (виховання, освіта, навчання, учіння) вживається досить часто і в різних контекстах: наприклад, дидактичні засади професійної освіти; теоретичні засади навчання дорослих; дидактичні засади ефективного застосування інтерактивних методів у навчанні [2, с. 99 **Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. З аналізу наукових праць можна зробити висновок, що під дидактичними засадами професійної підготовки фахівців з

оцінки медичних технологій будемо розуміти принципи, цінності, закономірності функціонування і розвитку процесу навчання дорослих.

Розробка і впровадження оцінки медичних технологій (ОМТ) є одним із інструментів підвищення якості та ефективності медичної допомоги. Ученими доведено, що проведення ОМТ є мультидисциплінарним процесом, що уможливорює систематичне, прозоре, неупереджене та обґрунтоване узагальнення інформації про «медичні, економічні, соціальні та етичні аспекти, пов'язані із застосуванням медичної технології на різних етапах її життєвого циклу» [4]. **Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Очевидно, що реалізація цього процесу має забезпечуватися фахівцями – експертами з ОМТ, актуальність підготовки яких на часі.

Підготовка фахівців з оцінки медичних технологій здійснюється в системі формальної і неформальної освіти. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725 [3] безперервний професійний розвиток (БПР) працівників сфери охорони здоров'я (ОЗ) – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей працівників сфери ОЗ, що дає їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери ОЗ. БПР працівників сфери ОЗ здійснюється у системі неформальної освіти з використанням різних форм організації навчання: тренінг, фахова (тематична школа), майстер-клас, семінар.

Науковий інтерес для нашого дослідження представляє зарубіжний досвід підготовки фахівців з оцінки медичних технологій, який дав змогу виявити, що міжнародною організацією з фармакоеконіміки (ISPOR), яка визнана лідером з методології ОМТ та навчання [6], пропонуються короткострокові курси. Зазвичай вони проводяться у віртуальному режимі та в традиційний спосіб. Їх програма розрахована на розширення знань і методів з основних тем економіки ОЗ, а також нових тенденцій в цій області. Курс містить 7 тематичних модулів, які розраховані на різні рівні кваліфікації – від початкового до досвідченого [1]. Методичним ресурсом даної програми є електронні підручники, якими необхідно користуватись для виконання самостійної і практичної роботи.

Результати вивчення низки наукових праць, представлених у баз даних: Google, Google Scholar, PubMed, Scopus, Web of Science, [BioMed Central](#), [Bioline International](#), [Brill's Open Access Content](#), [CORE](#), [DOAJ](#), Hinari тощо, дали змогу ознайомитись з достатньо великим сетом міжнародних програм, ефективність яких перевірена на практиці. Так, у німецькомовних країнах ці програми орієнтовані передусім на дві цільові групи – тих, хто одержує інформацію завдяки використанню ОМТ як основи для прийняття рішень, і тих, хто прагне самостійно створювати звіти ОМТ або створювати ОМТ. З нашої точки зору, такий поділ на групи варто взяти до уваги при розробленні програм і виборі форм організації освітнього процесу. У Німеччині зазначені програми, зазвичай, складаються з 10 модулів і можуть використовуватись на базовому, вищому рівнях, а також у системі освіти дорослих – підвищення кваліфікації [7].

Іншим прикладом є освітньо-професійна програма Консорціуму (Ulysses,

до якого ввійшли 5 університетів, 5 агенцій ОМТ в Європі та Канаді), яка включає 4 інтенсивні двотижневі модулі: принципи, практика і методи ОМТ; економічна оцінка управління організаціями в системі ОЗ; клінічні рекомендації; аналіз політики ОЗ: етичні і соціальні проблеми поширення і впливу ОМТ. Аналіз цієї програми показав, що вона передбачає велику кількість вправ, використання матеріалів в інтенсивному форматі та можливість застосування активних методів навчання.

На увагу науково-педагогічних працівників університетів і закладів післядипломної освіти заслуговує досвід розроблення курсу змішаного навчального курсу ОМТ загальним обсягом 150 годин (очна, онлайн, дистанційна форма і традиційна форма навчання в режимі реального часу або з доступом до навчальних матеріалів у час, зручний для працівників сфери ОЗ) [5], презентованого на сайті Берлінського технічного університету, факультету ОЗ.

Вважаємо доцільним зазначити, що в Європі постійно зростає кількість різноманітних тренінгових програм з ОМТ, які є досить затребуваними на етапі реалізації концепції інституалізації ОМТ, що характерно для країн із середнім рівнем доходів (Україна відноситься до цієї групи). Поширення таких програм зумовлює розвиток двостороннього співробітництва між відповідними асоціаціями і тренінговими центрами в галузі професійної освіти і навчання з підготовки фахівців.

Отже, підсумовуючи, можна зробити висновок, що практика професійної підготовки фахівців з ОМТ є досить поширеною на світовому рівні, представлена в багаточисельних наукових публікаціях дослідників, результати вивчення яких вказують на поширення різних альтернативних форм організації навчання зазначеної категорії фахівців. Тому, на наш погляд, цілком логічно сьогодні розвивати підготовку фахівців з ОМТ у системі післядипломної освіти, яка є складником неформальної освіти і націлена на створення педагогічних умов для безперервного професійного розвитку лікарів і фармацевтів.

Список використаних джерел

1. Білоусова Н. А., Гетало О. В., Яковлева О. С. *Підготовка фахівців з оцінки медичних технологій: досвід зарубіжних країн*. Фармацевтичний журнал. 2022. 1 (77). с. 63-73.
2. Білоусова Н.А. Професійна підготовка медичних представників у фармацевтичних компаніях Федеративної Республіки Німеччини: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Нац. авіац. ун-т, МОН України, Київ, 2021. 218 с.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725. «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/725-2021-п#Text>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 р. № 1300. «Про затвердження Порядку проведення державної оцінки медичних

технологій». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1300-2020-p#Text>.

5. Fachgebiet Management im Gesundheitswesen Technische Universität Berlin. Curriculum HTA Online [Електроний ресурс]. URL: https://www.mig.tu-berlin.de/fileadmin/a38331600/2014.teaching.ws/curriculum_HTOnline.pdf.

6. ISPOR. Short courses [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ispor.org/conferences-education/education-training/short-courses>.

7. Perleth, Matthias & Schnell-Inderst, Petra & Rütger, A. & Raatz, Heike & Kolominsky-Rabas, Peter & Panteli, Dimitra & Siebert, Uwe & Berndt, Nadine & Wahlster, Philip. Das Curriculum Health Technology Assessment (HTA), Version 2.0. GMS Health Technology Assessment. 2017. 13. 1. DOI: 10.3205/hta000129. <https://www.egms.de/static/en/journals/hta/2017-13/hta000129.shtml>.

Бойко Лідія Костянтинівна,
аспірантка кафедри технологічної та професійної освіти
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка;
викладач ЗВО ВСП «Класичний фаховий коледж
Сумського державного університету»

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ЕЛЕКТРОНІКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Високотехнологічне виробництво з використанням інноваційних технологій в наш час є невід’ємною складовою успішної країни. Запорукою успішної економіки є тісна співпраця між освітою, бізнесом та сучасною наукою. Важливим є питання забезпечення потреб держави фахівцями технічного профілю.

Зокрема, перед закладами вищої освіти постає завдання підготувати фахівця, котрий задовольняв би вимоги сучасного ринку праці. Саме тому інтенсивність процесу навчання та активізація пізнавальної діяльності здобувача освіти вимагають нових форм навчання, які б дали змогу швидко та якісно засвоювати нову інформацію. Через високий зріст обсягу нової інформації випускники повинні володіти великою кількістю знань та успішно конкурувати на ринку праці.

Технологізація різних видів людської діяльності (медичної, наукової, сільськогосподарської) на більш високому рівні в наш час є головною метою інженерної діяльності [1, с. 57]. На Всесвітньому економічному форумі в Давосі (Швейцарія) в січні 2016 року було сформульовано рейтинговий список умінь людей (Skills), які будуть найбільш затребуваними для здійснення технічної революції [3, с. 57].

Сучасний фахівець з електроніки повинен мати критичне мислення та бути креативним, а також комплексно вирішувати проблеми. Відтак, закладам вищої освіти, необхідно удосконалювати програми підготовки фахівців з електроніки з урахуванням сучасних світових тенденцій.